

П'ять округ УНС матимуть організаційні збори

Джерзі Сіті, Н.Дж. — 3 Організаційного Відділу інформують, що п'ять округ УНСоюзу відбудуть організаційні наради в суботу і неділю, 16-го і 17-го жовтня.

Метрополітальна філадельфійська Округа, яку очолює Петро Гарнавський і яка об'єднує 40 відділів, що разом нараховують понад 7,000 членів, інформують, що організаційні наради будуть попереджені секретарсько-організаційним курсом. Початок курсу о год. 1-й по полудні і курс буде тривати до 5-ої години з перервою на перекуску, а відтак о 6-й годині відбудуться спільні наради. Курс і наради відбудуться у залі власного Дому Округи при 5004 Н. Олд Йорк Рд., Філадельфія. До участі в курсі Управа запрошує всіх відділових урядовців Округи, а також спеціально просять секретарів, щоб прибули з молодими кандидатами на майбутніх союзових урядовців — секретарів. Доповідачима, як під час курсу, так і під час нарад будуть Володимир Сохан, головний секретар, і Степан Гавриш, головний організатор. В нарадах візьмуть участь і інші місцеві члени Головного Уряду, а саме д-р Богдан Гнатюк, головний контролер, та Іван Олександрівський і Василь Пастушок, головні радні.

В неділю, 17-го жовтня о годині 2-й по полудні в залі Українського Народного Дому, при 766 Стейт вулиці в Перт Амбон, Н.Дж., відбудуться організаційні наради тієї Округи. Округа об'єднує 12 відділів, які разом мають біля 2,000 членів. Головою Округи є Михайло Захарко. Головним промовцем під час нарад буде мгр Уляна Дячук, головний касир УНСоюзу, а також на нарадах буде присутній о. протопресвітер Степан Біляк, головний контролер.

Завданням згаданих нарад є в першу чергу зробити підсумки з проведеної організаційної роботи в останніх дев'яти місяцях, а відтак обговорити в дружній атмосфері план теперішньої кампанії, завданням якої є придбати до кінця року 1,000 нових членів. Громадяни, які цікавилися справою мгр УНСоюзу є запрошені до участі в нарадах.

В Обирні вшанують союзівців бенкетом

Джерзі Сіті, Н.Дж. — 3 Організаційного Відділу інформують, що управа 283-го Відділу УНСоюзу Т-во "Запорожська Січ" в Обирні, Н.І., приготувалась до бенкету для вшанування довголітніх членів Відділу, а ключем для відзначення є ті члени, які найменше 35 років належали до Відділу. Бенкет відбудеться в суботу, 16-го жовтня ц.р., о год. 6:30 увечері в залі Українського Народного Дому при 135 Вашингтон вулиці.

Слід висловити признання членам Управы Відділу, яку очолюють Тарас Гришник, голова, Юрій Гавришків, секретар, Давид Феррел, касир, і Розалія Гавришків, заступник секретаря, які продовжують союзову традицію відбудовувати спільні зустрічі-бенкети. Як згадано, під час бенкету-зустрічі союзівців громади Обирні будуть вшановані

У Франції відкрилась виставка картин мистців з України

Торонто, Онт. (Д.Д.). — В суботу, 2-го жовтня 1982 року, відбулося відкриття спільної виставки, недавно прибулих мистців з України в галерії Дому Культури в Мецу, Франція. У виставці беруть участь Володимир Макаренко, Віталій Созонов, Антін Соломуха та Володимир Стрельніков. Виставка триватиме до 25-го жовтня. На офіційному відкритті були присутні мистці Макаренко, Соломуха і Стрельніков.

Всі чотири мистці ще до недавня перебували в СРСР, в Україні. В 1975 році три з них, а саме Макаренко, Созонов і Стрельніков разом з Г. Фомеюком, Н.Павленком та Л. Яструбом влаштували першу т. зв. квартирну виставку в помешканні одного московського колекціонера. Ця виставка здобула велике признання і розголос в мистецьких колах СРСР. Нас

Округа Надгасонська, яку очолює Володимир Білик і до якої належить 11 відділів, що разом нараховують біля 2,500 членів відбудуть свої наради в неділю, 17-го жовтня о год. 4-й по полудні в залі Українського Народного Дому при Фліт і Оуленд аве., Джерзі Сіті. Екзекутивний Комітет УНС під час нарад буде заступати В.Сохан, головний секретар.

Округа Балтимор в стейті Мериленд, відбуде свої наради також в неділю, 17-го жовтня, о год. 2-й по полудні в приміщенні дому "Самопоміч", при 239. Савт Бродвей, Балтимор. Округа та є цікава тим, що до неї належать відділи з Мериленду, Вірджинії і Вашингтону. Разом Округа нараховує 9 відділів, що об'єднують 1,200 членів. Головою Округи є мгр Богдан Ясінський. У зборах візьмуть участь від Головного Уряду С.Гавриш, головний організатор, і Євген Іванців, головний радний.

Також Округа Баффало, Н.І., відбуде свої організаційні наради в неділю, 17-го жовтня о год. 3-й по полудні в залі Українсько-Американського Горожанського Центру, при 205 Мілітарі Рд., Баффало. Округа об'єднує вісім відділів, які разом нараховують понад 1,000 членів. Округу очолює Роман Кононотський. У зборах візьмуть участь Василь Орловський, старший обласний організатор.

Завданням згаданих нарад є в першу чергу зробити підсумки з проведеної організаційної роботи в останніх дев'яти місяцях, а відтак обговорити в дружній атмосфері план теперішньої кампанії, завданням якої є придбати до кінця року 1,000 нових членів. Громадяни, які цікавилися справою мгр УНСоюзу є запрошені до участі в нарадах.

Всі члени УНСоюзу, які належать до 283-го Відділу принаймні 35 років. За словами секретаря Відділу Ю. Гавришкова, таких членів Відділу нараховує майже 40 осіб і всі сидітимуть на почесному місці під час бенкету. Між ними є чотири члени, що належать до УНС 50 і більше років та були довголітніми урядовцями в Управі Відділу. Для тих заслужених піонерів Головна Канцелярія УНС приготувала спеціальні плякети.

Управа Відділу також поділа і про мистецьку частину, а для танцюючих буде грати оркестр "Роса" з Нью Йорку. Відділ 283-й Т-во "Запорожська Січ" був заложений 15-го серпня 1909 року, тобто 73 роки тому. За традицією майже кожного року заходом Управы відбуваються зустрічі членів з різних нагод.

Продіставшись на Захід, мистці активно включилися у мистецьке життя країни свого поселення і здобули собі признання мистецьких критиків Франції та Німеччини. В листопаді і грудні українці в Канаді матимуть нагоду побачити праці своїх земляків на спільній виставці в Торонто та Вінніпегу.

У НЬО ЙОРКУ ВІДБУЛАСЯ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Нью Йорк, Н.І. — В суботу, 2-го жовтня ц.р., відбулася в Українському Інституті Америки цілоденна наукова конференція з активною участю трьох українських і трьох польських професорів університету, як доповідачима, та численними науковцями обох національностей і видатними громадянами, зацікавленими тематикою польсько-українських відносин.

Незважаючи на одночасну велику імпрезу, влаштовану українськими жінками на Союзівці, куди прибуло понад 600 учасників, і на похорон трагічно загиблого громадянської діячки св. п. Ірини Пасеєвої, на яку було теж понад 200 осіб, зала УІА Америки заповнилася: коло 120 приватними, серед яких добру третину становили поляки.

Конференцію відкрив голова НТШ д-р Ярослав Падох, від якого вийшла ініціатива до цієї імпрези, і який ствердив, що ця конференція — навіязує до подібних попередніх, які відбулися у 1978 році у МекМестер університеті в Гемілтоні, Канада, зорганізована тамошнім професором Петром Потічним, і конференції в Українському Вільному Університеті у Мюнхені в 1980 році, що її зорганізував ректор того університету проф. Володимир Янів. Започатковано зміну у взаєминах, опертих на сепарації і негачії. Велику роль у намаганнях змінити ці ворожі відносини відіграє, далі грає паризький польський журнал "Культура" з такими її відважними діячами, як Єжи Гедройц, польський публіцист Ю.Мерошевський і поет-публіцист Юзеф Лободовський. Однак

в Польщі, як в Україні відчувається тепер важку руку Москви, яка зокрема в Україні переводить жорстокими засобами русифікації. До курйозів належить факт, що навіть Спілка українських письменників наказали переводити свій з'їзд російською мовою. Скептикам, які не вірять, щоб науковці могли б змінити існуючі невідради українсько-польські відносини, які склалися на сторіччя, скроплених рясною кров'ю, д-р Падох відповів відкликом на Адама Міцкевича: "Міряй сили на заміри, а не заміри за існуючими силами".

Д-р Падох привітав колишнього польського міністра Вацлава Єнджесвіча і згодом президента Секретаріату СКВУ мгра Івана Барзак та представив ред. Івана Кедрина, як голову першої передполудневої сесії. За професійну журналістику за освітню історію, ред. Кед

рин є головою Комісії НТШ для українсько-польських культурних зв'язків. Головуючий на першій сесії ред. І. Кедрин доповнив слова д-ра Падеха технічними вказівками. Звернув увагу, що конференція є тримовна і доповідачам дано вільну руку, чи бажають промовляти по-українськи, польськи, чи англійськи. Тих, які доповідатимуть по-англійськи, виправдував що вони, як професори високих шкіл в ЗСА чи Канаді привикли викладати по-англійськи і трудно їм перетавлятися на іншу термінологію. Але організатори рішили, що відкриття відбудеться українською мовою, закриття польською, і так само будуть чергуватися керівники першої і другої частини конференції. "Цілю цієї конференції є причинитися до відпущення атмосфери у польсько-українських відносинах і для цієї місії англійська мова не мусить бути посередником. Тому добре було б, щоб навіть ті доповідачі, які промовлятимуть по-англійськи, наводили цитати в їх оригінальному звучанні".

Першим доповідачем був д-р Франко Сисин, асистент-професор історії у Гарвардському університеті. Наймолодший з усіх доповідачів та одиниць з них, який народився вже в Америці і тут покінчив школи всіх ступнів. Високу освіту здобув в університеті в Принстоні, докторувався в Гарвардському університеті, активний у праці Інституту українознавчих наук при Гарвардському університеті, де проголосив вже низку наукових праць. Доповідач на тему "Адам Кисіль і його доба", зібравши матеріали до цієї теми в університетських і інших книгозбірнях у Польщі.

Доповідач представив А. Кисіля, польського воєводу у Києві у XVII сторіччі, як людину з роздвоєною психікою, бо був "з роду українця — за національністю поляк" (генте рутенус — націоне польонус). Відчуваючи свій тісний зв'язок з Україною та водночас будучи лояльним супроти Польщі, як член польського сенату, Кисіль, "не міг знайти себе" і перед смертю признав, що "руські кості обросли польським м'ясом". Проф. Сисин розпочав свою доповідь по-українськи, текст відчитав по-англійськи.

Другий доповідач, Андрій Каміньскі, професор історії в Джорджтаунському університеті, раніше у Колумбійському, студіював у Стенфордському університеті у Каліфорнії, док

(фота: д-р Роман Голіят)

Відкриття конференції: перед мікрофоном — голова НТШ д-р Ярослав Падох, навпроти нього в першому ряді на залі проф. Тарас Гунчак. За президіальним столом — найближчий до д-ра Я.Падеха проф. Франко Сисин, опісля головуючий на передполудневій сесії ред. Іван Кедрин, проф. Тадеуш Громада і проф. Анджей Каміньскі

Закриття конференції: (зліва): проф. Франко Сисин, скраю стола колишній міністр Вацлав Єнджесвіч (похилений) над ним проф. Тадеуш Громада, проф. Андрій Каміньскі, проф. Богдан Цюцора, проф. Тарас Гунчак, проф. Пйотр Вандич, проф. Фелікс Грос, д-р Станіслав Скішпек, ред. Іван Кедрин і д-р Ярослав Падох.

торизувався в Ягйлонському університеті в Кракові, цікавившись спеціально добою Козаччини.

Проф. Каміньскі піддав під сумнів, чи польська політична думка розвивалася по лінії федералізму, чи навпаки. Піддав теж під сумнів, чи формальна федерація Польщі — Литви і Русі (України) за Ягйлонів охоплювала насправді Україну стверджував, що Україна за Козаччини багаторазово простягала Польську руку до згоди, але в королівській історичній Польщі не було ніякого зрозуміння для Козаччини, як можливого союзника Польщі. Гадяцький договір за гетьмана Івана Виговського (1658 рік) знищив українську, а польську сторону. Доповідач линував легковажний про козаків вислів Яна Собеского і критикував його політику супроти козацької України. Польська шляхетська верхівка не розуміла, що повстання Хмельницького — це повстання цілого народу. Цитовані доповідачем виступи у польському сенаті з XVII сторіччя при

теризувалися в Ягйлонському університеті в Кракові, цікавившись спеціально добою Козаччини.

Проф. Каміньскі піддав під сумнів, чи польська політична думка розвивалася по лінії федералізму, чи навпаки. Піддав теж під сумнів, чи формальна федерація Польщі — Литви і Русі (України) за Ягйлонів охоплювала насправді Україну стверджував, що Україна за Козаччини багаторазово простягала Польську руку до згоди, але в королівській історичній Польщі не було ніякого зрозуміння для Козаччини, як можливого союзника Польщі. Гадяцький договір за гетьмана Івана Виговського (1658 рік) знищив українську, а польську сторону. Доповідач линував легковажний про козаків вислів Яна Собеского і критикував його політику супроти козацької України. Польська шляхетська верхівка не розуміла, що повстання Хмельницького — це повстання цілого народу. Цитовані доповідачем виступи у польському сенаті з XVII сторіччя при

теризувалися в Ягйлонському університеті в Кракові, цікавившись спеціально добою Козаччини.

Проф. Каміньскі піддав під сумнів, чи польська політична думка розвивалася по лінії федералізму, чи навпаки. Піддав теж під сумнів, чи формальна федерація Польщі — Литви і Русі (України) за Ягйлонів охоплювала насправді Україну стверджував, що Україна за Козаччини багаторазово простягала Польську руку до згоди, але в королівській історичній Польщі не було ніякого зрозуміння для Козаччини, як можливого союзника Польщі. Гадяцький договір за гетьмана Івана Виговського (1658 рік) знищив українську, а польську сторону. Доповідач линував легковажний про козаків вислів Яна Собеского і критикував його політику супроти козацької України. Польська шляхетська верхівка не розуміла, що повстання Хмельницького — це повстання цілого народу. Цитовані доповідачем виступи у польському сенаті з XVII сторіччя при

теризувалися в Ягйлонському університеті в Кракові, цікавившись спеціально добою Козаччини.

Проф. Каміньскі піддав під сумнів, чи польська політична думка розвивалася по лінії федералізму, чи навпаки. Піддав теж під сумнів, чи формальна федерація Польщі — Литви і Русі (України) за Ягйлонів охоплювала насправді Україну стверджував, що Україна за Козаччини багаторазово простягала Польську руку до згоди, але в королівській історичній Польщі не було ніякого зрозуміння для Козаччини, як можливого союзника Польщі. Гадяцький договір за гетьмана Івана Виговського (1658 рік) знищив українську, а польську сторону. Доповідач линував легковажний про козаків вислів Яна Собеского і критикував його політику супроти козацької України. Польська шляхетська верхівка не розуміла, що повстання Хмельницького — це повстання цілого народу. Цитовані доповідачем виступи у польському сенаті з XVII сторіччя при

теризувалися в Ягйлонському університеті в Кракові, цікавившись спеціально добою Козаччини.

ЗАЯВА

ЕКЗЕКУТИВИ КОМІТЕТУ ЗА ПРАВОПОРЯДОК В УККА У ВІДПОВІДЬ НА ЗВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ЗСА ДО ВІРНИХ

Екзекутива Комітету за Правопорядок в УККА на своїх нарадах в Нью Йорку в середу, 6-го жовтня 1982 року, з найбільшою доброзичливою увагою обміркувала датоване у Філадельфії, Стемфорд і Чикаго 8-го вересня 1982 року, і опубліковане з кінцем того місяця "Звернення Ієрархів Української Католицької Церкви в ЗСА" до вірних, зокрема до провідників всіх організацій і товариств у справі теперішньої ситуації в нашій громаді і у висліді рішила:

1. З вдячністю прийняти до відома це світле "Звернення Ієрархів Української Католицької Церкви в ЗСА".

II. У надії, що "Звернення Ієрархів Української Католицької Церкви в ЗСА" промовить до християнського сумління та національного розуму провідників усіх складових частин нашої плюралістичної громади, Екзекутива Комітету за Правопорядок рішила на своєму засіданні в дні 6-го жовтня ц.р. відкласти заплановану вже та підготовану на 19-21 листопада ц.р., Конвенцію для повного оформлення нашої репрезентативної крайової Центральної, щоб дати остаточно додаткову нагоду для подолання теперішнього конфлікту в християнському і національному дусі "Звернення Ієрархів".

III. Екзекутива Комітету за Правопорядок в УККА буде далі продовжувати свою працю в громаді. Якщо ініціатива і зусилля ієрархів не увінчаються успіхом, планована громадська Конвенція відбудеться на весні 1983 року.

Валенса бойкотуватиме урядові профспілки

Варшава, Польща. — Данута Валенса, дружина ув'язненого провідника "Солідарності" Леха Валенсы, заявила закордонним коrespondентам, що її муж не буде мати "нічого спільного" з новими робітничими профспілками, які варшавський режим планує впровадити на місце "Солідарності".

Як подають з урядових кіл, польський парламент на днях голосуватиме над законом про нові профспілки, розв'язуючи рівночасно "Солідарність". Д.Валенса сказала, що її муж не "бачить жадного місця для себе" в новій робітничій організації. Законопроект про нові профспілки згадує, що нові спілки "будуть незалежними від державної адміністрації, але кермовані партією". Минулого тижня 15-член-

ЗСА пригадують Ливанові про права палестинців

Вашингтон. — Американський уряд публічно пригадав ливанському уряду, що в намаганнях запровадити мир і порядок в Ливані він не сміє в ніякому разі нехтувати права населення, а головним палестинців.

Аллан Д.Ромберг, речник Державного департаменту, заявив, що Уряд ЗСА всеціло підтримує заходи нового президента Ливану Аміна Гемасля, однак речники Америки, Франції і Італії, які вислали свої мілітарні частини до Ливану, висловлюють побоювання, що ці "пацифікаційні" операції ливанської армії можуть порушити права невинного населення, а передусім палестинців.

Вокли ливанської армії та організації в західному Бейруті продовжують

Протиставляється планам реформ управління міст у Франції

Париж, Франція. — Соціалістичний уряд президента Франсуа Мitterрана приготував далекобудучі реформи адміністрації трьох найбільших міст Франції, не зважаючи на вперту опозицію і протести великої частини мешканців тих міст. В плані уряду є перевернути зміни в адміністрації Парижу, Ліону і Марселі.

Посадник Парижу, Жак Шірак, і посадник Ліону, Франк Кольомб, виступають спільно на пресовій конференції, заявивши, що рішення уряду нехтує правами великого числа мешканців тих міст, які в 75 відсотках є проти нових адміністративних реформ.

Соціалістичні законодавці твердять, що новий закон "зміцнить демократію в Парижі, Ліоні і Марселі" і "тим самим зближить міс-

колішній прем'єр-міністр Реймонд Барр сказав, що ці адміністративні реформи побільшать удвоє бюджетові видатки із збільшенням адміністративного персоналу.

Закон новий закон ввійде в життя, його має одобрити ще Крайова асамблея, в якій велика більшість підтримує цей проєкт президент Мitterрана. Якщо законопроект перейде в Крайову асамблею, то тільки одна Конституційна рада може його відкинути.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши зааресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів UNA \$65 місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Зміна в Німеччині

Так звана „велика чвірка“ у верхівці західного Атлантичного блоку (НАТО) була поділена: в Америці й у Великобританії при владі стоять „праві“, в Америці республіканський президент Реген і в Великобританії „залізна леді“ з Консервативної партії Маргарет Тачер. Зате у Франції президент Франсуа Міттеран є соціалістом і соціал-демократ Гельмут Шмідт був канцлером Західної Німеччини. Була, але вже не є: християнські демократи плюс споріднені з ними баварські консерватисти, плюс частинка так званих вільних демократів створили парламентарну більшість, яка схвалила „вотум недовіри“ канцлеру Шмідтові. Новим канцлером став голова Християнсько-демократичної партії Гельмут Коль, восьмий з черги після Другої світової війни і наймолодший, до всього 52-річний, католик, жонатий, батько двох синів, якого називають „чорним велетнем“: високий на шість з половиною стіп з чорною чуприною. Політично — Гельмут Шмідт, економіст, був послідовним прихильником „детанту“, добрих відносин із Советським Союзом, базованих передусім на жваві торгівлі. Це був Шмідт, який перший переговорив і договори з Москвою про доставку Західній Європі советського природного газу газопроводом довжиною кілька тисяч миль.

Трудно передбачити, чи зміна проводу в Західній Німеччині вплине на зміну відносин між членами НАТО. Британський консервативний прем'єр Маргарет Тачер приєдналася була до соціалістичних лідерів Франції й Західної Німеччини у справі спрорадування із СРСР природного газу, для чого потрібні широкопромірні сталеві труби. Президент Реген заборонив експорт таких труб із Америки і повів санкції проти тих німецьких продуцентів таких труб, які працювали на базі американських патентів чи мали з американськими корпораціями тісні зв'язки. Реген стоїть на становищі, що цілий договір із СРСР щодо природного газу шкідливий для Заходу, бо постачає советському уряду тверду валюту, якої Кремль страшенно потребує. Знову ж Гельмут Шмідт і французький президент Міттеран уважали, що не натиском і погрозами, а торговельно співпрацю можна швидше досягнути від кремлівських володарів такі концесії, як відкриття військ за Афганістану, полегшення режиму в Польщі та більшу пошану для прав людини советських громадян. Маргарет Тачер, солідаризуючись з Міттераном і Гельмутом Шмідтом у справі газопровідних труб, мала на увазі виключно внутрішній економічний стан у Великобританії. Фахівці вираховували, що розміром дешевий советський природний газ скріпить позиції європейського Заходу супроти арабських експортерів нафти, які просто шантажують країни Європейського Господарського Ринку і Японію, які мусять імпортувати нафту (у сирому стані ропи, чи рафіновану газоліну) і що доплив советського газу сприятиме пожевланню промислу і торгівлі у Великобританії, що рівночасне із зменшенням тамошнього безробіття і всієї господарської кризи.

Гельмут Коль багаторазово заявлявся за тіснішу співпрацю з Америкою, як її зберігав Шмідт. Він виступав теж назустріч відважнішим і гострішим супроти Москви. Але сутні державні інтереси стоять вище ідеології і симпатії чи антипатії. Всі західні лідери вже свідомо дійсного характеру советської імперії і загрози від советського агресивного імперіалізму. „Суперечки в родині“, як Реген назвав конфлікти й розбіжності внутрі партнерів НАТО, стосуються тактики, а не засадничої оцінки Советського Союзу і його політики. Новий державний секретар ЗСА Джордж Шульц, також з німецького роду і також економіст, як Гельмут Шмідт, мав давні близькі зв'язки із Шмідтом і куди кращі відносини, ніж вони були за попередника Шульца, Александра Гейга. Але, очевидно, співпраця Америки із Західною Німеччиною буде значно облегшена і покращена, коли новий канцлер також ідеологічно близький президентові Регенові. Найтруднішою і найбільш делікатною справою є постійні вимоги Америки до її партнерів з НАТО, щоби вони збільшили видатки на військові цілі. Реген робить це без уваги на економічну кризу, — лідери країни Західної Європи мусять більше рахуватися з ситуацією у своїх країнах, тим паче тепер, коли, сильно підтримуваний з Москви повів по Західній Європі пацифістичний вітер.

У недовгому часі напевне прибуде до Вашингтону Гельмут Коль. Тоді можна буде вже більш конкретно знати, як зміна влади в Західній Німеччині відіб'ється на міжнародній ситуації. Покищо треба привітати цю зміну, бо вона — добра.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надіслати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англіїських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Була не одна спроба де-советизації Польщі, спочатку шляхом лібералізації. 1956 року на робітників в Познані влада посила танки. Тоді вже стало помітним послаблення контролю режиму над суспільством, послабла цензура, зменшилася натиск поліції. Партія втратила престиж. Чутно було голоси протесту проти залежності від Советського Союзу.

У 1956 році прийшла мадлярська трагедія. Але польське суспільство пам'ятало чим скінчилося варшавське повстання під час Другої світової війни. Реалізм закликав над романтизмом. Деяку роллю тут відіграло і партійне керівництво, в якому певна частина хотіла гуманізації системи. Бажання ліквідації понижуючих елементів-символів державної і національної залежності від СРСР зустрілися із деяким зрозумінням з боку уряду. Виявилось стремління до обмеженої політичної демократії. Зменшилися масові репресії. Була дозволена демократизація сільськогосподарства без огляду на спротив влади. Припинилися переслідування Церкви. Призано право робітникам на ради, поширено автономію підприємств. Дещо поменшено залежність Польщі від Советського Союзу.

Тенденції до реформ були, але не настільки сильні, щоб невеличкі здобутки втримати при житті.

Польський жовтень 1956 року і його здобутки пошас-

Михайло Кучер

СПРОБИ ДЕСОВЕТИЗАЦІЇ ПОЛЬЩІ

тило затримати у сфері деякого обмеження діяльності влади. Однак партія і уряд безконкурентно затримували функціонування у діяльності народної господарки та в суспільному і політичному житті.

Іншими словами трохи пошасило злібералізувати систему, але не демократизувати її. Відсутність права залишалася. Дещо з інтелектуальної і творчої діяльності вийшло з-під безпосередньої контролю партії. Поліція не так пильно приглядалася до приватного життя громадян. Однак лібералізація не вплинула на механізм функціонування влади.

Епоха польського жовтня виявила тимчасову слабкість партії, але не змінила її природи. Партія у себе ліквідує „мікрополітизм“ разом із журналом „Попрошу“ 1957 року. Тим зменшує натиск суспільної думки на партію.

Партія відкинула реформи демократизації народної господарки і самоуправління робітників.

Чому так сталося, чому натиск суспільства хутко зменшився? Чи не перелаялося воно занадто великого ризика?

Популярність Гомулки була дуже коротка, суспільство тяжко відчувало за-

лежність від Советського Союзу, хоч поступ лібералізації і певний зріст автономії задовольняв його. Тому Гомулка став національним героєм.

Як же реагував Советський Союз на спроби лібералізації? Кремль не боїться лібералізації, бо вона безпосередньо не загрожує системі. Висловлюючись словами Леніна, дещо змінено, лібералізація крок назад, щоб при першій нагоді зробити два кроки вперед.

Советський Союз мав свою „лібералізацію“ — НЕП. „Лібералізація“ і „відлига“ не страши для системи тому, що існують і дозволу влади і поки монополія сили в руках партії лібералізація і відлига тільки запланований відступ для нового наступу. Тільки загроз за структурі партії несприятелів Москві.

Минули 50-ті роки — спочатку трагічні, повні сподівань 60-ті роки проминули якось непомітно, прийшли 70-ті роки певної стабілізації перед вибухом. Режим старіється повернути все віддане суспільству. Загострюються репресії, зроблено спробу обмежити ролі Церкви. Притиснено селян. Покладено пута на свободу слова. Цензура стає все гостріша. Кульмінація того

процесу — події з 3-го березня 1968 року з масовою чисткою інтелігенції, еміграція жидів, замовчування діячів мистецтва і літератури.

У 1970 році Гомулка зник із політичної сцени. На початку 70-их років помічаються невеличкі зміни. Зникає страх — як суспільне явище. Із свідомості зникає спогад про війну і добу Сталіна. Церква дає людям почуття єдності і відносної певності. Мінняється ролі робітництва. Робітництво наче б то отримало право вето над важливими соціально-економічними рішеннями. Влада пішла на уступки робітництву під впливом страйків. Усе це означало обмеження комуністичної влади в Польщі, себто примусову лібералізацію. Влада виявила страх перед організованим селянством.

Герек свідомо вибрав свою політику — стратегію партії у відношенні до громадянства. Політика 50-их років — це війна проти народу. До кінця 60-их років масою стратегією конфронтації та інтеграції. Режим атакує намічені жертви — Церкву, інтелігенцію, жидів. Ця політика панувала у 70-их роках. Забуто гасло „класові вороги“, „класова боротьба“. Виглядає, що партія трохи запобігає перед суспільством і хоче мати становище законного представника цілого народу.

Такої тактики вимагало і (Продовження на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нашу безсильність

В останніх днях звичайний собі лік проти болю, рівний, безсмертний аспірин, є на устах нас усіх і говоримо про нього зі зрозумілим страхом та непевністю. Бо як же так можна захити зовсім нешкідливий лік, що навіть не вимагає рецепти лікаря і до кількох хвилин померти у жаклих болях? Досі, коли пишемо ті рядки, справа хто і чому вклав до капсули Тайленолу цяндий стрихнін зовсім не вняснена і кожний з нас може мати на це свою теорію.

Хто б це, однак, не був, стає справді моторошно, що десь, якесь невидна рука може засудити невинну людину на смерть. І таке коїться тепер у двадцятому сторіччі, коли нам здавалося, що ми, люди, опанували вже все: природу, техніку, простори поза землею і на ній і те що ми є панамі кожного ситуації.

А тим часом показується, що ми зовсім безсилі створіння здані на ласку і неласку звичайного припадку, хворих умом одиниць або тасемних плянів тієї чи іншої ідеології.

Немає власне кажучи й одного дня, щоб ми не чули або не читали доказів того, як мало значить сьогодні життя звичайної людини. Раз-у-раз у великих містах Європи чи Америки вибухають бомби — від яких гинуть припадкові прохожі, відбуваються стрілянини, скоплюють невинних закладників.

О-КА

Д. Гентіш

Доля, потреби і можливості самотніх жінок

(Слово, виголошене під час панелі „Самотні українці“ на Конференції „Українська жінка в двох світах“, у днях 2-го і 3-го жовтня на Союзіці)

Самотніх жінок у середньому віці можна поділити на три групи: перші із них є жінки, які завжди були самі, до другої групи можна зарахувати жінок, які по роках — чи місяцях подружжя добровільно вибрали самотність; третя група — це жінки, над питанням яких я зупинюся довше — це жінки, які подоволю.

На жаль, не можу подати статистики, який відсоток відів є в українській громаді, але, базуючись на статті Джейн Гантер у журналі „Ріджерс Дайджест“ — в Америці 10 мільйонів відів, тобто своїм числом вони перевищують чоловіків-відів від сім до один; а є тільки 1,03 відсотка із цих жінок виходять вдруге заміж.

Загалом — українська жінка вміє собі дати раду і не раз серйозними проблемами емоційного і щоденного характеру, що їй накинulo життя. Але, правдоподібно, самотність є найбільшою проблемою. Не знаю чому, але це факт, що коли жінка подовіде, застараючи мале число її приятелів, самотніх жінок не

так то часто запрошують в товариство. А самотні чоловіки (добре знайомі) попросту тікають, бо — „Ануж вона подумає, що я може трактую наші відносини на поважно? Страшно!“ Цікаво, що жадному з них навіть і в гадку не прийдє — що вона, та самотня жінка, ніяк би того не хотіла!

Працююча жінка є в тому шасливому положенні, що весь день перебуває поміж людьми. Але, що зробити з тими довгими вечорами? Тут стає в пригоді громада: там все потрібне робочих рук. Приналежність до якогось товариства чи мистецької одиниці — до деякої міри зобов'язує. Я знаю — кажуть, що громадська праця дуже невдячна. Немає де правди діти, воно так і є. Але цього роду праця дає певне задоволення, дає важливе почуття — що ви комуś потрібні. А найважливіше — всілякі засідання, проби, писання протоколів, пригтовування до імпрез і т. п. вони так вас вимучають, що вже не залишається ні часу, ні сили на людяність, самотніх жінок не

(Продовження на стор. 4)

ДІМ І ШКОЛА

Інші з'єднання, які власне є життям нашої громади.

Але в родинному домі в останніх роках помітні вже тріщини. Замітні вони найперше в українській мові, бо мова є одним з перших передвісників нашого, поки що, зовнішнього уподібнення до оточення, за яким слідуватиме й психічне уподібнення. Спершу українська мова мінється якісно, поглинаючи інші слова, а згодом перемінюється в мову оточення. Вслід за мовою мінється настанова до наших культурних, суспільних, політичних проблем, а там... і перехід у чуже русло. Тому в сьогоднішніх обставинах нашого життя батьки перш усього мусять здобувати на рішення, чи виховувати своїх дітей в українській культурі і духовності, очевидно, беручи до уваги ментальність і культуру оточення, і таким чином дати їм можливість глибокого пізнання самого себе та ширшого пізнання світу, що нас оточує, або... відпустити у забуття. Нерідкість це половинчастість все одно відведе їхніх дітей у те саме забуття, тільки може дещо спізнено.

Не можна, однак, приховувати, що ця перша альтернатива багато важча. Вона вимагає і самоконтролю, і труду, а навіть посвяти і, очевидно, матеріальних витрат.

Так, в умовах нашого сьогоднішнього родинний дім і українська школа — це нарізні камені, які підтримують в основі наші спільноту. З цієї основи наші діти виходять у ширше українське життя: Церква, молодечі, спортивні, мистецькі, а згодом професійні, політичні й

Яр. Климовський

„МОЇМ СИНАМ, МОЇМ ПРИЯТЕЛЯМ“

(Відгук читача на книгу Юрія Стефаніка-Климового)

II

Заки почав писати прозу, ще юнаком пробував писати вірші, на жаль, зберігався тільки одна його поезія „До русинів галичан“ з періоду батальї народівців з тодішнім москвофільством. Ось один фрагмент:

„Цар, Росія — чужі люди
Не гардад нас з ними буде,
Він поробив нас слугами,
Стопче вашу честь ногами!“

Чи ця пересторога сьогодні не актуальна? Відомо, є письменники, що опис їхнього життя (часто завуальованого) знайдете в їхніх окремих книжках, як наприклад, „Божественна комедія“ Данте чи „Вигадка і правда“ Гете. Їхні автобіографічні книги є книгами їхнього життя, свідомством їхніх переживань, поглядів, постави. Та бувають такі, що про себе пишуть і там згадують, а ще є й такі, що чомусь про себе мовчать. До таких саме належав Лесь Мартович; його особисте життя під серпанком якоїсь тасмички, а з його „Гарбати“ багато довідатися не можна. Та все таки про видатних людей якісь відомості, хоч і скупи до нас доходить „окружними дофогамі“. Правда, що в „мандрах“ та ще „окружними дофогамі“ різно буває. Читачу один незвичайно цікавий епізод з біографії Лесь Мартовича, не знаєте чи це є правда чи, як у Гете — трохи вигадки, трохи правди.

Про батька Лесь, Семена Мартовича, двох селян із Торговиці Пільної, Лесеві одностійки — Іван Ткачук і Петро Поливкан подали так: під час жакливого епідемії тифу 1837

року вимерла в Торговиці Пільній ціла жидівська родина, лишилася в живих трілітній хлопчик, якого місцева селянська родина взяла на виховання. А що ця трагічна подія сталася в місяці березні або, як тоді говорили, марті, то хлопчика назвали Мартовичем, а при хрищенні дали йому ім'я Семен.

Семен дійшовши до повноліття, став статечним мужчиною (тим більше, як волосний писар), оженився з буковинкою, дочкою поміщицького службовця та став доволі заможним господарем. У нього було четверо дітей, три дочки й один син (третя з ряду дитина) — майбутній письменник Лесь Мартович.

Григорій Косинка (справжнє прізвище Стрілець) походив з Київщини. На двадцятому році життя дебютував у 1919 році новелою „На буряку“. Був учасником наших Визвольних Змагань, за що кілька місяців просидів у більшовицькій в'язниці. В'язничні переживання лягли в основу його оповідання „Фавст“. Між роками 1922-а 1931 появилася кілька його збірок — з важливіших: „На золотих богах“ (1922), „В житах“ (1926) і „Серце“ (1931). У загальному тематика його творів селянська, згідно критики не без впливу Стефаніка.

Під кінець 1934 року його арештовано. За достовірними джерелами ось що пише про Косинку Юрій Климовий у своїй книзі: „Люди, що бачили його у в'язниці, розповідають, що поводився він з героїською гідністю. Одного разу, коли його вели на допит, він кричав: „Мене може знешачити, але не мій нарід...“ (ст. 223)

Дня 11-го грудня 1934 року він був у списку 43-ох призначених на розстріл, а 15-го грудня присуд виконано. Дванадцять літ моту дівшало до нас з України книжка про Григорія Косинку. До його реабілітації спричинився Максим Рильський. У книжці є спогади — Касіяна, Смолича, Григорієва, Файбишенка, Марії Галич і Полторацького, того Полторацького який у 1931 році свою рецензію на Косинчину новелю „Змозини“ кінчить так: „... — усе оповідання „Змозини“ є „мандат“ куркульського агента в радянській літературі“.

Очевидно кожний з таким „мандатом“ опинявся у льохах ГПУ. Крім цих „казанних“ мистців і літераторів, оздоблених Полторацьким, є спогади, в яких відчувається пошану

і любов до невинно вбитого письменника. Їх писали: Антоненко-Давидович, Мінко, Масенко, Скривіць, Півторадні, а в першу чергу мати письменника і його дружина, тексти яких напевно докладно переглянула цензура, не дивлячись на те, що дружина письменника — впорядник збірника.

О. Новицький у коротких словах дав характеристику Григорію Косинці: „Він був струною, яка ніколи не звучала фальшиво, бо він був правдолюбцем і вірним сином свого народу... Сяють ті самі зорі над Києвом, але він їх не бачить“.

Тодось Осьмак, походив із Черкащини, почав писати на початку двадцятих років. Його збірки: „Круча“ (1922), „Ситий вогні“ (1924), „Клекіт“ (1928). Після відступу більшовиків, опинившись на галицькій землі (за німецької окупації) закінчує поему „Поет“ та пише повісті „Старий боярин“, за яку отримав першу нагороду на конкурсі Українського Видавництва у Львові.

Василь Софронів-Левіцький. Будучи учасником у перших його збірках — „Під сміх війни“ (1921) і „Бо війна війною“ (1922) описані воєнні епізоди. По п'ятирічній перерві з'являється його чергова збірка „Гришник“ (1927). Потім настає ще більша перерва поки появилася його „Липнева отрута“ (1934).

Після цього перекладає дещо з Гі де Мопасана і Проспера Меріме та повість Оноре де Бальзака „Кародін на шкура“. Згодом переходить на журналістичну працю. У міжчасі пише тексти для сцен малих форм. За німецької окупації завідує літературною частиною Театру „Веселий Львів“.

Остання його книжка (репортаж) „Кланялися вам три України“.

Софія Яблонська. Довкруги неї в початках тридцятих років у Галичині зчинилося „багато галасу знеччя“, як у Шекспіровій комедії, із-за її одчайдушного кроку мандрувати по далеких, незаних країнах та ще самій без якоїсь опіки, що на той час багатьох дуже дивувало, особливо старших жінок-матрон. (Продовження буде)

В Нью Йорку...

(Продовження зі стор. 1)

лювався про своїх предків.

Третім доповідачем у першодоповідній сесії був Тарас Гунчак, професор історії Ратгерського університету, який ступив доктора отримав у 1960 році в університеті у Відні. В Українському Науковому Інституті при Гарвардському університеті він працює з 1965 року. Гунчак у величезній кількості зробив великий англійський том під його редакцією про „Україну під час революції“. Тепер два томи знайдених ним в польських бібліотеках матеріалів до історії України знаходяться в друку, коштом НТШ.

У своїй доповіді на тему „Українсько-польські відносини під час Другої світової війни“ доповідач звернувся до того, що було весті українсько-польський діалог, бо польський екзильний уряд ген. Сікорського стояв аперто на становищі кордонів Польщі за Ризьким договором (по річці Збруч і Буг). Польська політична думка була проти розбавлення Росії, проти концепції Пілсудського-Петлюри. Однак в лютому 1944 року проф. Володимир Кубійович, як голова Укра-

їнського Центрального Комітету у Кракові, видав заклики, щоб українці не ангажувалися в будь-яких пропольських діях, і так само ОУН схилилася радше в сторону порозуміння з поляками проти Німеччини і Росії. На доказ поклався на переговори між УПА і АКА, хоч вони не закінчилися підписанням якогось договору. Покликався на прихильні для українців голоси деяких видатних польських політичних емігрантів, як Папроцький, Міколайчик і інші. Стердив у висновках, що Друга світова війна не дала нагоди для порозуміння між поляками й українцями.

Пополудневою сесією, після перерви на перекуску, керував польський професор Тадеуш Громада, професор історії у стейтовому коледжі Нью Джерзі й екзекютивний директор Польського Наукового Інституту. У своєму вступному слові проф. Громада дякував українцям за „добрий почин“ до цієї конференції, яку вважав за „добрий знак“ у напрямку направи польсько-українських відносин і дяку-

вав за українську гостинність. Висловив переконання, що такі конференції дають тривкий реальний успіх. Згадував покійних польського історика Галєцького, з величчю права державного самовизначення всіх народів, та покійних професорів Миколу Чубатого й Романа Смаль-Стоцького, що зберігали зв'язки з польським науковим світом.

Першим доповідачем у другій частині конференції був Пйотр Вандич, професор історії в Єльському університеті, якого польські вчені вважають за свого декана, автор численних наукових творів з ділянки історії, між іншим, видатний критик Ризького договору з 1921 року. Говорячи на тему „Пілсудський і Петлюра — експеримент у польсько-українському наближенні“, доповідач поклався на самого Пілсудського, який Варшавський договір з 21-го квітня 1920 року назвав „експериментом“. Варшавський договір і союз Польщі з Україною проти російських більшовиків був непопулярний по обох сторонах: українці були огорчені, що в тому договорі насправді призначено польські кордони по Збруч, знову ж у польському суспільстві панувало була ідеологія націоналізму Романа Дмовського. Цитував листа С.Петлюри до Пілсудського, датованого 3-го серпня 1919 року у „Ставиці“, в якому поручав створення спільного фронту проти російських більшовиків. Ризький мир, який перекреслював Варшавський договір, мав численних критиків і по польському боці. Тадеуш Голушко назвав той мир просто „зрадою супроти України“. Поручив зберегти в пам'яті однакову Галицький договір, як і Варшавський, як правильні концепції союзу Польщі й України.

Наче у доповіді доповідач, привівши президент Польського Інституту ім. Пілсудського, колишній міністер освіти у відвоєновій Польщі, Вацлав Єнджесевич показав прив'язаними кілька історичних документів, які зберігаються в архіві його Інституту, між ними оригінал листа Петлюри до Пілсудського, оригінал тайної військової конвенції з 24-го квітня 1920 року, що її підписав з української сторони генерал Сікорський. В. Єнджесевич заявив, що архів Польського Інституту відкритий для студій також українських науковців.

Наступний доповідач, д-р Станіслав Скішпек, колишній в'язень у Москві, який перебував в Луб'яні разом з українським послом до союму Володимиром Целевичем і звільнився після умови Сікорського і Сталіна, сам признав на вступі, що його виводи будуть „контрверсійними“. Твердить, що український нарід поставився байдуже до шансу свого державницького визволення у 1917 році та що раз-у-раз різні українські чинники виявляли русофільські тенденції. Вказував на доказ такого твердження на голову Центральної Ради Михайла Грушевського (з його доби еміграції) і гетьмана Павла Скоропадського та на Зятківський договір Армії УГА з Денікіним, як теж на такі друковані джерела як софтофільські „Нові Шляхи“ (Антон Крушельницького) і „Відродження Нації“ В. Винниченка. Називав українсько-комуністів, що співпрацювали з Москвою, як Скрипник, Затонський, Панас Любченко і Хвильовий (у періоді Тарашанської дивізії). Сам себе назвав прихильником дійсного федералізму Поль-

щі, Литви й України, як рівноправних партнерів, але не вірив внішню можливість відродження самостійності України, як тільки через повний розвал СРСР в наслідок нової світової війни, яка могла б стати катаклізмом людства.

Останнім доповідачем був д-р Богдан Цюцюра, професор політичних наук університету св. Марії в Галіфаксі в Канаді, фахівець міжнародного права, колишній учень польської гімназії у часі, коли ще між польськими й українськими учнями та вчителями панували приязні товариські відносини.

Маючи за тему своєї доповіді „Українсько-польські конфлікти і співпраця в австрійському парламенті й польському союмі в роках 1861-1918“, доповідач приготував собі — і привіз з собою біля 20 примірників — друкований рукопис на 37 сторінок, з якого подав тільки коротики висновки. Пригадав, що після прилучення Галичини до Австрії в 1772 році однакові в галицькому союмі, як і віденському парламенті поляки мали велику більшість і вся адміністрація у Галичині (Крайовий Виділ) була у польських руках. Українці зверталися до Відня як надзвичайного чинника, який брав би їх в оборону перед поляками, але Австрія вела традиційну політику „діли і пануй“ (дівіде). Згадав про різні спроби наближення і порозуміння (але не сказав про голосну „музичну“ обструкцію українців у галицькому союмі) і ствердив, що в 1913 році дійшло дійсно до порозуміння про ревізію виборчої ординації до галицького союму та про допущення українців до більшої ролі в адміністрації Галичини. (Не згадав, що в тому огоренні була теж мова про заснування українського університету у Львові. Вибух Першої світової війни знівечив той історичний шанс).

Віцепрезидент Польського Наукового Інституту проф. Фелікс Грос (промовляв по-польськи) висловив у заключному слові подяку організаторам і учасникам тієї українсько-польської наукової конференції. Вшироких зарисах подав образ історичних польсько-українських відносин і імператив польсько-української співпраці для звільнення себе від панування спільного доміна цілого Сходу Європи. Висловив оптимістично про розвиток майбутніх світових подій. Провідною думкою виступу проф. Грос було ствердження, що „історія іде різним рейками“ і тому треба вірити, що історія може покотитися й такими рейками, які доведуть до вільної Польщі й вільної України. Промовець подедуки боровив генерала Сікорського, як польського лідера, після смерті Пілсудського й під час Другої світової війни, пригадавши, що Сікорський відкинув пропозицію Сталіна: вилетіти з Львова у користь Польщі під умовою, щоб виселити з Східної Галичини два мільйони українців на схід. Сікорський мав заявити Сталінові, що він не може погодитися з концепцією викоринувати нарід з його рідної землі. „Був час історичної Польщі, що в Кам'яні Подільському козацькому косяку, турок, молдаван і жидів згідливо співжили — чи не може прийти час, що і поляки і українці будуть згідливо співжити?!“ Наприкінці свого виступу проф. Грос запевнив, що Польський Науковий Інститут буде продовжувати заплановані наукові конференції українських і польських науковців і що така наступ-

на конференція відбудеться у Польському Науковому Інституті у Нью Йорку.

У короткій дискусії найбільше застереження висловлене з української сторони проти виводів д-ра Скішпека, як односторонніх і тенденційних з покликуванням на неавторитетні наукові джерела. Звернено увагу, що ворожу супроти українців політику продовжує особливо польське духовенство і в теперішній Польщі, не зважаючи на насильство над Польщею з боку Москви.

Ред. І.Кедрин звернувся короткою заявою увагу, що організатори цієї наукової конференції одностайно погодилися, щоб на цій першій конференції, яка становить наче букву „а“ у довгій абзуді, не заторкувати суттєво політичних актуальних справ, що напевне стануться у майбутніх зустрічах українських і польських науковців. Привів до цього заклик застосувався і проф. Громада заклав конференцію, що раз висловивши українським ініціаторам, організаторам і учасникам подяку.

Ціла конференція була награна на стрічку представником від „Голосу Америки“ з Вашингтону, який був у розпачі, коли деякі доповідачі, думаючи, що вони роблять викладу своєї університетській залі, проходилися і віддалялися від мікрофону.

Всі кошти цієї конференції покриті НТШ. Обідню перекуску з чаєм і кавою приготували Анна Рак, дружина фінансового референта НТШ м-ра Володимира Рака, та секретарка в канцелярії НТШ Лідія Фарміга. Члени канцелярії НТШ Богдан Коваль й інж. Володимир Онішкевич займалися технічною організацією та вітали при вході прийнятих.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
UFU Foundation, Inc.
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

Кому потрібна українсько-жидівська співпраця?

На запрошення Комітету Оборони національних та людських прав в Україні в Рочестер, Н.Й., прибув д-р Ізраїль Клейнер, історик і публіцист з Єрусалиму.

Він дав доповідь про потребу співпраці між українцями та жидидами. Під сучасну пору ми маємо одного спільного ворога — червону Москву. Д-р Клейнер вважає, що не араби, а саме московський імперіалізм є найбільшою загрозою для держави Ізраїля. Без втручання та підтримки Москви, араби скоро помиряться б з ізраїльтянами, як це сталося у випадку Єгипту. Також численні ліванські араби вітали ізраїльську армію, коли вона ввійшла в Ливан влітку цього року, щоб вигнати звідти терористів з ПВО.

„В інтересі Ізраїля є, щоб Україна стала самостійною, сказав д-р Клейнер. „Без України московська імперія втрапить свою силу. Вона може існувати без Литви, але не може існувати без України. Тому жидидама треба підтримувати стремління українців до самостійності. Однак це істинно, на жаль, не є самозрозумілою для жидів, так як потреба співпраці з жидидами не є самозрозумілою для українців. Більшість жидів вважає українців за „погромників“ і не ставиться до них прихильно. Треба працювати, щоб змінити цю неприхильність, заявив д-р Клейнер.

З цією метою він та його приятель, Яків Сусленський колишній радянський політв'язень, створили в Єрусалимі Товариство єврейсько-української співпраці, яке налічує вже понад 100 членів. „Коли ми представляємо жидидама всі факти сучасної політичної ситуації, то вони скоро розуміють в чому справа і починають ставитися прихильно до нашої роботи“, — заявив д-р Клейнер. Щоб поширити цю роботу по цілому світі д-р Клейнер та Я.Сусленський роз'їжджають тепер по Америці і навізують контакти з українцями та американськими жидидами. В Рочестері д-р Клейнер найшов прихильну публіку з приблизно 50 осіб, в більшості українців, але були також присутні деякі новоприбулі імігранти-жиди та деякі американські жиди.

Д-р Клейнер говорив ук-

раїнською мовою, тому біля американських жидів сиділа наша студентка, член Комітету, яка одночасно їм все перекладала. Присутні прослухали доповідь з великим зацікавленням, описали ставили питання та брали участь у жвавій дискусії. Наступного дня д-р Клейнер, у супроводі двох членів Комітету, відвідав рабина Ю. Міллера, настоятеля однієї з найбільших жидівських конгрегацій в Рочестері. Рабин Міллер поставився дуже прихильно як до ідеї співпраці, так і до членів нашого Комітету та д-ра Клейнера особисто. Він радо запропонував цьому останньому свою допомогу у навізуванні контактів з жидівськими діями в ЗСА.

Пізніше того самого дня відбулася зустріч д-ра Клейнера з шістьма жидівськими професорами стейтового коледжу в Бракпорті біля Рочестера, між якими була дружина президента коледжу. Відбулася дружня розмова з допомогою нашого перекладача (д-р Клейнер не говорить по-англійськи), в якій виявилось величезне незнання американсь-

ких професорів про ситуацію в СРСР взагалі, а про українські проблеми зокрема. Щоб це змінити, треба буде вложити багато праці. З цією метою плануються снувати в Рочестері та других містах Америки групи сприяння співпраці між українцями та жидидами. Українці Рочестера були вдоволені виступом д-ра Клейнера та вдячні за його зусилля.

Ці зусилля треба нам підтримати, бо в нашому інтересі є змінити опінію світового жидівства до наших самостійницьких стремлінь. Беручи під увагу впливи, що їх жиди мають на світовій арені, а зокрема в американському світі, така праця може простелити нам шлях до прихильного ставлення із боку інших народів. В цьому й полягає важливість українсько-жидівської співпраці для нас українців.

Д-р І.Клейнер є автором двох книжок в українській мові: „Анекдотична трагедія“ (Видавництва „Сучасність“, 1974), в якій він описує своє життя в Києві та пригоди, які він зазнав, намагаючись виїхати до Ізраїля; та „Національне питання в останній імперії“ (тобто в СРСР), Париж, 1981.

Д. Трач

Д-р ЮРІЙ ЗАСЛАВЕЦЬ — ДЕНТИСТ

повідомляє своїх пацієнтів про ЗМІНУ ОФІСОВИХ ГОДИН:
понеділок і четвер — 9-6, середа — 12-7, п'ятниця — 9-2.
1507 Avenue M ■ Brooklyn, N.Y. 11230 ■ Tel.: (212) 998-1536

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ОКРУЖНА УПРАВА І ВІДДІЛ ОКРУГИ

запрошують всю нашу Громаду на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

з МІСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ
з нагоди

50-річчя СУА в Чикаго

який відбудеться

в неділю, 24-го жовтня 1982 р., о год. 4-й по пол.

в аудиторії парафії свв. Володимира і Ольги

Святочну доповідь виголосить голова СУА

ІВАННА РОЖАНКОВСЬКА

Квитки в ціні 15.00 дол. до набуття (перед 15 жовтня 1982) в Дельта Імпорту, при 2242 Вест Чикаго Авеню, Чикаго, Іллі. або у п-ні Валі Хринівської, ч. тел.: 382-3371.

Осередок СУМА в Картерет, Н. Дж. впаштовує

ОСІННЮ ЗАБАВУ

в суботу, 16-го жовтня 1982 року,
о год. 8:30 — ?

в залі St. Demetrius Ukrainian Community Center, 681-691 Roosevelt Ave., Carteret, N.J.
Exit 12 of New Jersey Turnpike.

Квитки: \$6.00 — дорослі, \$4.00 — студенти

Оркестра „Темпо“

УВАГА!

У виданні Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО“

появилася нова книжка

МИКОЛИ ЩЕРБАКА ПАХОЩІ СУЦВІТТЯ

ПОЕЗІЇ

(1960-1970)

104 сторінки Ціна \$4.75 + 75¢ порто
Мешканці стейту Нью Джерзі зобов'язані 5% стейтового податку.

Замовляти:

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 40-РІЧЧЯ УПА

запрошує Українське Громадянство на

УРОЧИСТИЙ КОНЦЕРТ

ДЛЯ ВІШАНУВАННЯ 40-РІЧЧЯ УПА

в якому беруть участь визначні мистці: сопіст Метрополітаної Опери — ПAVЛО ПЛІШКА, піаністка — ЮЛІЯНА ОСІНЧУК, скрипаль — МЕЛАНІЯ КУПЧИНСЬКА, актори — ПАРИСА КУКРІНСЬКА І ВОЛОДИМИР ЛІСНЯК, мужський хор „ПРОМЕТЕЙ“ з Філадельфії. Відкриває — ВАСИЛЬ КАЧМАР, слово до 40-річчя УПА — РОМАН ІЛЬНИЦЬКИЙ. Мистецьке оформлення ЛЮБОСЛАВ ГУЦАЛОК.

Концерт відбудеться:

в суботу, 23-го жовтня 1982 р., о год. 5:30 веч.

у концертній залі Купер Юніон при 7-й вулиці та 3-й Авеню в Нью Йорку

Квитки можна набувати в крамничках: „Аркт“, „Еко“ і „Сурма“, а також при вступі на залю.

В неділю, 17-го жовтня 1982 р., о год. 1-й по пол., в залі Українського Спортивного Клубу при 122 Друга Авеню відбудеться

УНІКАЛЬНА ВИСТАВКА ДОКУМЕНТІВ І МАТЕРІАЛІВ ІЗ БОРІТЬБИ УПА

яка триватиме до 24-го жовтня і буде відкрита в неділю, від 1:00 до 8:00 год. вчора, в будні дні від 8:00 до 8:00 год. вч., а в суботу 23-го жовтня від 1:00 до 5:00 год.

Плем'я „Перші Стежі“ у Філадельфії, Па.

впаштовує

РЕТРОСПЕКТИВНУ ВИСТАВКУ ОБРАЗІВ

сл. п. МИКОЛИ НЕДІЛКА

в приміщенні Українського Культурно-

Освітнього Центру

при 700 Cedar Road, ABINGTON, Pa.

• Відкриття виставки в п'ятницю, для 15-го жовтня 1982 р., о год. 8-й веч. короткою доповіддю про Мистця п. БОГДАНА ПЕВНОГО.

• Виставку можна оглядати в суботу, 16-го жовтня, від 9-01 рано до 4-01 по пол., а в неділю 17-го жовтня від 10-01 рано до 3-01 по пол.

• Додаток призначений на видання монографії Мистця.

• Щиро запрошуємо Українську Громаду Філадельфії і околиць відвідати цю виставку.

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить

Вас акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

В ТРЕТЮ БЕЗМЕЖНО СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Улюбленої, Найдорожчої І Незабутньої МАМИ І БАБУНІ

св. п. ОЛЕНИ КOTOVИЧ з дому ЛУЦІВ

учительки, членкині Управ Союзу Українок Америки та довголітньої Голови Марійської Дружини при Митрополічному Соборі та при церкві св. о. Миколая у Філадельфії, Па.

В ТРИДЦЯТЬ
ЧЕТВЕРТУ
БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ
У ВІЧНІСТЬ
нашого
Найдорожчого
І Незабутнього
ТАТКА І ДІДУНКА

св. п. ВОЛОДИМИРА КOTOVИЧА

отамана УГА, майора австрійської Армії, основника Українського Музичного Інституту ім. Лисенка в Стрию, визначного громадського діяча в Стрию і на еміграції
будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

в неділю, 10-го жовтня 1982 року

о год. 9-й рано, в церкві св. о. Миколая, при 871 Н. 24-й вул. у Філадельфії, о год. 10:30 рано, в церкві св. Покрови Преч. Діви Марії

6240 Ліндберг Булевард у Філадельфії, Па.

Рідних, Друзів І Знайомих просить допомогтися разом з нами за спокій І Праведних Душ:

НАТАЛІЯ КОТОВИЧ І ІРЕНА СТАРОСОЛЬСЬКА — доньки

Д-р ВОЛОДИМИРА СТАРОСОЛЬСЬКОГО — внука

У світлу пам'ять моїх Найдорожчих І Невіджужаних Батьків, складано 100.00 дол. на будову української католицької церкви Преч. Діви Марії в Лорді, Франція.

Донька — НАТАЛІЯ КОТОВИЧ

Микола Неділко пригадується Філадельфії

(3 приводе посмертної виставки)

Староримська засада... Про покійних говори тільки добре? Не стосується державних мужів, політиків, діячів із будь-якої ділянки культури. Вони вимагають фахово-критичного підходу, а не куртуазно-компліментарного. Проте, коли йдеться про покійного мистця Миколу Неділка, що його посмертну виставку влаштував у Філадельфії пластовий плем'я „Перші стежі“ 15-го жовтня ц.р., то характеристика його, як мистця і людини не в'яжеться з тією староримською засадою. Бо й без цієї засади не можна говорити про Миколу Неділка інакше, як тільки „добре“. Це був добрий, дуже добрий малювальник, і це була дуже добра людина. Скромний, погідний, усміхнений, з великим почуттям гумору, життєвий ідеаліст і оптиміст, надзвичайно милый у поведінці й у відносинах з людьми, з не-

Образ мистця Миколу Неділка

Мілена Рудницька
НЕВИДИМІ СТИГМАТИ
Ціна: \$16.25 з пересилкою
Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує 5% ставкою податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Степан Любомирський
ПРОМЕТЕЙ В ОГОНЬ
РОМАН
Ціна: \$16.00 з пересилкою
Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує 5% ставкою податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

УКРАЇНЬСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС ПЕРТ АМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ

повідомляє, що
в неділю, 17-го жовтня 1982 р., о год. 2-й по пол.
в залі Українського Народного Дому
при 766 Стейт-авеню, ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж.
відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ПЕРТ АМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ УНС

до участі в яких запрошені і зобов'язані урядовці
конвенційні делегати наступних Відділів:
26, 104, 155, 168, 209, 294, 312, 332, 342,
349, 353, 372

- Відкриття НА ПОРЯДКУ НАРАД:
- Перегляд-проверка організаційної праці Округу за останні 9 місяців
- Обговорення осінньої кампанії
- Обговорення загальних союзних справ
- Схвалення організаційного плану праці на останні місяці цього року
- Внески, запити і закриття зборів

У зборах візьмуть участь:
Уляна Дячук, головний касир УНС
о. протопресв. Степан Біляк, головний контролер
ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:
Михайло Захарко, голова
Дарія Орхівська, секретар
Іван Бабін, касир

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ПОСИЛКУ-ДАРУНОК ДО СССР

ПОКОРИТЕСЬ ПОСЛУГАМИ ШИРОКОВІДОМОЇ ВСІМ ФІРМ
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vneshposyltorg)
EXECUTIVE OFFICE
1776 BROADWAY NEW YORK, N.Y. 10019 Tel.: 581-6590 | 581-7729

Вислани тільки через наші відділи посилки доставляються на призначену адресу в найкоротшому часі. Доставка послужок гарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і відборець НЕ ПЛАТИТЬ НІЧОГО. При конторах фірми є склади з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, шкірами на обшивку і т. п. по дуже низьких цінах.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
За додатковими інформаціями, звертайтеся до головного бюро, або до одного з наших відділів.

Відділи відкриті щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора.
По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

CHIEFSTER Pa 19013 — 2819 W 3rd Street	(302) 478-2871
BROOKLYN N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
NEW YORK N.Y. 10003 — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEW YORK N.Y. 10003 — 324 East 9th Street	(212) 475-7430
SOUTH RIVER N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
PHILADELPHIA Pa 19123 — 1013 N. Marshall Street	(215) 545-8876
ALLEN TOWN Pa 12616 — 12616 Tighman Street	HE 5-1654
LOS ANGELES 4 Cal — 159 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
CHICAGO 22 Ill — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
CHICAGO Ill 60629 — 2608 West 69th Street	(312) 545-2787
CHICAGO Ill 60622 — 2222 W. Chicago Avenue	(312) 227-4850
BALTIMORE Md 21231 — 1828 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12 Mich — 11601 Jos. Campau Avenue	365-6780
RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8800
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
CLEVELAND, Ohio 44134 — 5689 State Rd	(216) 845-6078
HAMTRAMCK, Mich — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Filmore Avenue	TX 5-0700
PHOENIX, Ariz 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy	(602) 942-8770
SILVER SPRING, Md — 1002 Kennelwood Avenue	(301) 589-4464
MIAMI BEACH, Fla 33139 — 1201 — 17th Street	(305) 673-8229
HERKIMER, N.Y. — McKennan Rd	(315) 866-3939

дошнюванням вартості своєї малерської творчості, позбавлений злочи й зависти, що „злого“ можна сказати про таку людину, чи вона жива чи мертва?

Як мистець, він був колюристом. Але колюристика — дуже широке поняття. Найбільший у новітній історії мистецтва колюрист Олександр Грищенко, досконалий у своїх чи то олійних образах, чи так званих „царгородських акварелях“, поважний, величавий, викінчував кожний свій образ до останніх деталей і з усіх його образів віс повагою та дивним чаром краси.

Михайло Мороз — колюрист-романтик з сильним нахилом до експресіонізму навіть у техніці малювання накладати фарбу грубими мазками, розмашистий, захоплений особливо у грісхій природі, у рвучких річках з каменями. З середушій генерації наслідатись ший колюрист Ярослав Вижицький все ще шукає однаково щораз нової тематики, як і гармонійно яскравих барв, з нахилом до червоного колюру. Хоч „тягне“ його до фігуральної тематики, він найсильніший у пейзажах з усіх пір року, у квітах, овочах, грибах.

Кожний з них має такий прикметний йому тільки стиль, що ніхто з них не потребує підписувати свій образ — автора зразу пізнають. І не потребує підпису Миколи Неділка під його образами. Він колюрист з докладною печаттю своєї влади у своїх образах, бо у мистців-малювальників сильніше відбивається на їхніх полотнах їхня влада, ніж влада письменника в їх книжках.

Образи Миколу Неділка — барвисті, але погідні, милі, віс від них лагідним спокоєм, немає у них бурхливості образів таких колюристів як Грищенко й Мороз, ані навіть яскравих контрастів Вижицького. Яким Неділко був у житті — таким показував себе й у своїх образах.

Дехто твердить, що найкращі свої речі Неділко створив ще в Аргентині, заки прибув до Америки. Може так, але й ні. Надзвичайно сильний і творчий — залишив величезну спадщину, за кількістю, але й якіс-

ттю. Багато його образів, з вини його власного легковажного підходу, були де-що понижені, потіснені, треба було їх фахово реставрувати. Микола Неділко, напевно, із зворушенням дякував би за це, але й водночас махнув би рукою „Навіщо було трудитися, адже все одно нічого не вартє“.

Тим часом його образи — високої мистецької вартості. І коли люди купують образи не за їх мистецькою вартістю, а за критерієм, чи вони „подобаються“ їм як вони виглядають, підвищені на стіні, то у випадку Миколу Неділка можна сміло відповісти: кожний його образ має високу мистецьку вартість і водночас є справжньою прикрасою у помешканні власника.

Тематика його образів — здебільша пейзажі й квіти, але є й човни, море, мало образів фігуральних. Це виключно олії. Глядач зразу мусить зауважити нахил мистця до таких колюрів, як ясензелений, рожевий, блакитний, колюри погоди і спокою.

Треба погратувати організаторам пластункам „Перші Стежі“ у Філадельфії, що вони вибрали саме посмертну виставку Миколу Неділка на свою мистецьку імпрезу. Це друга виставка Миколу Неділка у Філадельфії, бо першу він улажував у лютому — березні 1963 року, 19 років тому.

Багато води протекло з того часу в усіх речах у широкому світі і багатьох видатних діячів культури, зокрема мистців вже не стало. Тепер на цій посмертній виставці будуть 34 образи, вибрані з-посеред найкращих з його спадщини. Додіх з виставки призначений на покриття коштів монографії, яка вже в друку, під редакцією видатного мистецтвознавця Богдана Певного. Відкриття виставки у п'ятницю, 15-го жовтня, год. 8 вечора в Освітньо-Культурному Центрі 740 Сідар Ровд на передмісті Філадельфії.

Іван Кедрин

Спроби...

(Продовження зі стор. 2)

тяжке економічне становище Польщі. Після червня 1976 року партія зрозуміла, що сидить на вулкані і переслідування інтелігенції могло захитати хоч невеличку рівновагу. Польща стає все більше економічно залежною від Заходу. Виникає парадокс — у школах і на підприємствах проводиться поглиблений процес соціалізації. Водночас поза офіційною культурою розвивається творча — інтелектуальна. Паралелі влади побільшуються. Можна друкуватися в іміграційних видавництвах.

Де ж все таки лежать межі лібералізації і кризи системи? Розвиток лібералізації поменшав загрозу союветської інтервенції. Кремль не міг вирішити чи терпіти до якоїсь міри польську лібералізацію, або заплатити дорожню ціну за збройну інтервенцію...

Коли у грудні 1970 року партія була готова силою придушити бунт робітництва — Кремль порадив знайти „політичне рішення“. Тимчасовий компроміс був для Москви кращий від конфронтації, наслідки якої невідомі, але після Афганістану зовсім небажані.

Все таки процес лібералізації не міг продовжуватися без обмеження. Кремль не міг погодитися на фундаментальні протиріччя — загрозу засад (принципів) функціонування системи союветського типу. Кремль занепокоївся спротивом робітництва, бо у себе до такого не звик, не був приготований і привизначений. У себе, правда, можна вжити танки, а в Польщі?

У Польщі трапилася революція, яка натхнула надіями багато людей як на Сході, так і на Заході. Заіснував найвищий оптимізм, що фермент поширяться за кордони Польщі, включаючи Союветський Союз. Інакше кажучи, оптимісти сподівалися ланцюгової реакції, але історія не знає механічних закономірностей.

Усе таки навіть при великій дозі скептицизму таке припущення — можливе, що події в Польщі вплинуть на будучність червоної імперії. У польських подіях не йшлося про тимчасові полегші, про шукання компромісу з партією. Влада стала перед об'єднанням суспільства, що також — новина в союветському блоці.

Афганістан — це ознака глибокої кризи в самому СССР. У Польщі почала зникати, або й зникла суспільна база, на яку спирався режим. Виглядало на затужну війну із суспільством.

За весь час існування червоної імперії, влада знаходила в окупованих краї-

ВІДПІШЛИ

● ВІД НАС ●

ФЕДІР ДЕМЧУК, член УНС Відд. 424-го ім. „Герої Крут“ у Філадельфії, Па., помер 2-го вересня 1982 року на 65-му році життя. Нар. 1917 року у Володимирі Волинському, Україна. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку сина Петра з родиною. Похорон відбувся 7-го вересня 1982 року на цвинтарі „Овкленд“ у Філадельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Віталій Трипуненко, секр.

ЛЕВ ГРИЦАК, член УНС Відд. 130-го ім. св. Володимира в Нью Йорку, Н.Й., помер 2-го вересня 1982 року на 72-му році життя. Нар. 1909 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Катерину і дві сестри. Похорон відбувся 7-го вересня 1982 року на „Сайпріс Гілде Семетері“ в Брукліні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ЛЕВ ПРИЙМА, член УНС Відд. 248-го ім. Богдана Хмельницького в Контесвілі, Па., помер 8-го вересня 1982 року на 60-му році життя. Нар. в Пенсильванії. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дружину Іду, синів Лева і Якова; дочок Прісцилу і Девору. Похорон відбувся 14-го вересня 1982 року на цвинтарі „Фейрью“ в Контесвілі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

РОЗА Д.МІЩУК, член УНС Відд. 481-го ім. Івана Франка в Карнегі, Па., померла 9-го вересня 1982 року на 30-му році життя. Нар. 29-го березня 1953 року в Пінтсбурзі, Па. Членом УНС стала 1979 року. Залишила в смутку мужа Богдана, батьків Тереса і Йосифа, двох братів і сестру. Похорон відбувся 13-го вересня 1982 року на цвинтарі „Квін оф Гейвен“ в Пінтсбурзі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен Возняк, секр.

хвилину не зупиняється — і щоб його повністю використати, треба в нього повністю включитися, треба плисти з руслом в бурхливій і спокійній воді — з усміхом на устах і з оптимізмом у серці. Тільки тоді щойно можна згадати й побачити, яке направду гарне життя.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(ліценція В/О ВНЕШПОСИЛТОРГ)

Добре відома фірма, яка на протязі багатьох літ скоро і точно обслуговує своїх багаточисленних клієнтів у висилці пакоч-дарунків в Україну й інші частини СССР.

Відборець нічого не платить.

Тисячі задоволенних клієнтів.

Всі посилки забезпечені.

Гарантована шкора і точна доставка.

Всі наші відділи мають на складі великий вибір високоякісних товарів по дуже поміркованих цінах.

За інформаціями і безплатними каталогами, звертайтеся до головного бюро або до всіх наших відділів.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street. (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N.Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Відділ

Телефон

Apple Valley, Minn. 55124	72 County Road, No. 42	(612) 432-3939
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 West 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	(617) 268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Avenue	(203) 367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69th Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Irrvington, N.J. 07111	1082 Springfield Avenue	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49505	1541 Plainfield Ave. N.E.	(616) 361-5960
Hackensack, N.J. 07601	112 Main Street	(201) 342-9110
Hartford, Conn. 06106	1839 Park Street	(203) 232-6600
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, Calif. 90640	960 S. Atlantic Blvd.	(213) 727-0884
Miami Beach, Fla. 33139	1352 Washington Ave.	(305) 532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Road	GU 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HL 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2888
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402

3 ОГЛЯДА НА МАЛИЙ НАКЛАД, ЗАМОВЛЯЙТЕ НЕГАЙНО:

- Битинський, М. — МАЗЕПИЦІ ПО ПОЛТАВІ \$ 8.00
- Дарган, Ю. — САГАЙДАК \$ 4.00
- Геродот — ОПИС СКИТІ \$ 8.00
- Гнатішак, М. — ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ \$10.00
- Гриневичева, К. — ШОЛОМИ В СОНЦІ \$15.00
- Ефремов, С. — КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕСТВА \$18.00
- Ігнатенко, В. — БІБЛІОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ — 1816-1916 \$30.00
- Лепкий, Б. — ОПОВІДАННЯ \$10.00
- Луців, В. — АГАПІЯ ГОНЧАРЕНКО ТА „АЛЯСКА ГЕРАЛЬД-СВОБОДА“, англ. м. \$ 6.00
- Луців, В. — АЛЬБОМ „ЕКС ЛІБІС МЕДІКОРУМ“ \$15.00
- Луців, В. — ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА \$10.00
- Луців, В. — І СЛАВА, І ГОРДІСТЬ \$ 6.00
- Луців, В. ред. — ЛІТЕРАТУРНА БОЙКІВЩИНА, антологія \$15.00
- Луців, В. — МАНДРІВКА У ВІКИ \$ 6.00
- Луців, В. — ПЕДАГОГІЧНА ПРАЦЯ Д-РА ІВАНА ФРАНКА \$ 1.50
- Луців, В. — ПЕДАГОГІЧНА ПРАЦЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА \$ 1.50
- Луців, В. — СЛОВО ПЕДАГОГА \$10.00
- Луців, В. — ТВОРЦІ НЕПІЛІННОЇ КРАСИ \$ 8.00
- Луців, В. — ЦЕРКОВНИ БРАТСТВА В УКРАЇНІ \$ 2.75
- Луців, В. — УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА В ПЕНСІЛЬВЕНСЬКОМУ СТЕЙТОВОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (англ.мовою) \$30.00
- Луців, Ю. А. — ЯК РОЗБУДОВУВАТИ СЛОВ'ЯНСЬКУ КНИЖНУ КОЛЕКЦІЮ \$ 3.75
- Синявський, О. — НОРМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ \$20.00
- Терлецький, Ом. — ТЕРИТОРІЯ УКРАЇНИ \$ 3.00
- Тичина, П. — ЗОЛОТИЙ ГОМІН, РАНИ ВІРШІ \$ 6.00
- Тимченко, Е. — КУРС ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЯЗІКА \$15.00
- Зеров, М. — ДО ДЖЕРЕЛ \$18.00
- Українка, Л. — БОЯРИНЯ \$ 2.00
- Зубенко, І. — ЗІРКА \$ 8.00
- Чечва, В. — ГОЛГОТА \$ 5.00
- Чечва, В. — ТЮРМИ, ТАБОРИ І ЗАСЛАННЯ (в друку) \$ 8.00

Передплатити єдиний педагогічно-виховний журнал „ЖИТТЯ І ШКОЛА“, річно 5.00 ам. дол.
Замовляйте:
ZHYTTIA i SHKOLA — Dr. WASYL LUCIW
418 W. Nittany Avenue • State College, Pa. 16801

STARK COMPANY
ESTATE PLANNING SERVICE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
І ЗНОВА ДО ШКОЛИ... Всі шкільні підручники всіх наших видавництв одержите в Арці Каталог — даром.

REAL ESTATE

МАЙБУТНІСТЬ У ПЕНСІЙНОМУ ВІСІ У С.В. ФЛОРІДІ
Зростаюча оцінка близько українського релігійного центру св. Андрія і культурного центру.

За особистою обслуговуванням порозуміється:

NICK & ELOISE POPOVICH

Realtor-Associate/Broker-Salesman
Hotline phone: 1-813-629-3179

RANDOL REALTY, INC., REALTOR

3221 Tamiami Trail
Port Charlotte, Fla. 33952

625-4193

ВІДПОВІДНЕ ПОЛОЖЕННЯ

Пару кроків до склепів. Будете доволени з дуже приватного положення з видом, як на парк, веранда зі сніжкою. Дім в досконалому стані, дах критий черепицею, наріжна площа. Чи можна собі уявити 7% ставка. Вдова хоче продати. Телефон, одень або вечорами (813) 629-3179.

RA No. 3874

Будівельні парцелі — 80 x 125 при вулицях з тротуарами. \$2,300 і більше, деякі з умови сплати. PL-4

НА ПРОДАЖ

ДІМ У ГЛЕН СПЕЙ

Гора: 3 спальні, світлиця, ідальня, кухня, ванна, 2 лавнички. Ділянка: спальня, розвагова кімната, кухня, пральня, гараж. Тел.: (914) 856-3780

CATSKILLS

Log home, 3 BR, frpic \$25,000
67 Acs w/dairy barn \$55,000
4 BR Cape, 10 acs, best buy \$59,500
5 Acs w/view \$ 8,000

CENTURY 21 KATERSKILL RLTY

252 B'way, Monticello, N.Y.
(914) 794-7000

ПІЗНЕ

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Банд Брук у с. Духа — відома солідна фірма

CYPRESS

HILLS MONUMENTS